

Sygn. akt III AUa 835/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 grudnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Marek Borkiewicz (spr.)
Sędziowie:	SSA Ewa Cyran SSA Hanna Hańczewska-Pawłowska
Protokolant:	starszy inspektor sądowy Dorota Cieślík

po rozpoznaniu w dniu 19 grudnia 2012 r. w Poznaniu

sprawy z wniosku **J. J.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o emeryturę

na skutek apelacji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział

w P.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu

z dnia 26 kwietnia 2012 r. sygn. akt VIII U 4224/11

o d d a l a apelację.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. decyzją z dnia 25 listopada 2011r., znak: (...) odmówił J. J. na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych prawa do emerytury.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że J. J. nie spełnia warunku co najmniej 15-letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach na dzień 1 stycznia 1999 r..

Od powyższej decyzji w przepisany prawem trybie i terminie odwołał się J. J., wskazując, że do czasu pracy na kolei zaliczono jedynie okres od 1.09.1965r. do 20.04.1971r. oraz od 2.05.1974r. do 31.05.1978r., a przy uwzględnieniu stażu pracy na kolei uwzględnieniu podlegają również okresy równorzędne z okresami zatrudnienia na kolei, np. okresy wykonywania przed 1975r. pracy w kolejowej jednostce organizacyjnej na podstawie umowy o naukę zawodu,

przyuczenia do określonej pracy lub wstępnego stażu pracy oraz zaliczane do tych okresów, np. okresy służby wojskowej.

Pozwany organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 26.04.2012r. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał odwołującemu prawo do emerytury poczynając od dnia 1.10.2011 roku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. J. urodził się (...)r.. Odwołujący legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999 r. ogólnym stażem pracy w ilości 33 lata, 2 miesiące i 29 dni.

W dniu 3 października 2011 r. odwołujący ponownie złożył wniosek o przyznanie emerytury przedkładając świadectwo pracy od ostatniego pracodawcy, tj. Ośrodka (...) w G..

W okresie od 1 września 1965 r. do 31 maja 1978 r. odwołujący był zatrudniony w (...), najpierw jako uczeń do 30 czerwca 1968r., a następnie jako ślusarz. W okresie do 21 kwietnia 1971 r. do 10 kwietnia 1974 r. odbywał zasadniczą służbę wojskową.

Sąd zważył, co następuje:

Zasady nabywania prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze dla osób urodzonych po 31 grudnia 1948r. określa przepis art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń i Społecznych. Zgodnie z art. 184 ust. 1 cyt. ustawy ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r., przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (tj. co najmniej 25 lat dla mężczyzn).

Obowiązująca ustawa emerytalna weszła w życie na mocy przepisu art. 196 tejże ustawy w dniu 1 stycznia 1999r.. Wymogi określone w przepisie art. 184 ust. 1 pkt 1 i 2 powinny zatem zostać spełnione na dzień 1 stycznia 1999 r..

Kolejne przesłanki do przyznania wcześniejszej emerytury z uwagi na zatrudnienie w szczególnych warunkach/ szczególnym charakterze są zawarte w przepisie art. 184 ust. 2 ustawy emerytalnej. Zgodnie z treścią tego przepisu emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego, albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Z kolei wiek emerytalny przewidziany w przepisie art. 32 ustawy emerytalnej to wiek ustalony na podstawie przepisów dotychczasowych (art. 32 ust. 4 cytowanej ustawy). W przepisach dotychczasowych zawarte są również okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, które uprawniają do ubiegania się o przyznanie emerytury.

Przepisami dotychczasowymi, o których mowa powyżej jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) wraz z załącznikiem do tego rozporządzenia - zarządzeniem właściwego ministra.

Zgodnie z § 4 ust. 1 w/w rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny

wynoszący 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Do okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach, o których mowa w ust. 1, zalicza się także okresy pracy górniczej w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin oraz okresy zatrudnienia na kolei w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin, a także okresy pracy lub służby, o których mowa w § 5-10 (§ 4 ust. 3 w/w rozporządzenia).

Zgodnie z treścią przepisu § 2 ust. 1 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Podsumowując, odwołujący mógłby nabyć prawo do emerytury przy obniżonym wieku emerytalnym, gdyby spełnił łącznie następujące warunki: ukończył 60 lat, udowodnił na dzień 1 stycznia 1999 r. okres składkowy i nieskładkowy w ilości co najmniej 25 lat, w tym co najmniej okres 15 lat wykonywania pracy w szczególnych warunkach, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, a w przypadku przystąpienia do OFE złożyłby wnioski o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązał stosunek pracy.

W niniejszej sprawie odwołujący: ukończył w dniu (...) r. wiek 60 lat, posiada staż pracy w ilości ponad 25 lat, w dniu 30 września 2011 r. rozwiązał stosunek pracy, nie przystąpił do OFE.

Przedmiotem sporu było w niniejszej sprawie to, czy odwołujący posiada staż pracy w warunkach szczególnych w ilości co najmniej 15 lat. Organ rentowy uznał 12 lat, 1 miesiąc i 25 dni, odmawiając zaliczenia m. in. okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej od 21 kwietnia 1971r. do 10 kwietnia 1974r. jako wykonywania zatrudnienia w szczególnych warunkach.

W tym miejscu należy wskazać na stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyrokach z dnia 6 kwietnia 2006r., sygn. III UK 5/06, OSNP 2007/7-8/108 i z dnia 25 lutego 2010r., sygn. II UK 219/09, LEX nr 590248, zgodnie z którym okres zasadniczej służby wojskowej odbytej w czasie trwania stosunku pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zalicza się do stażu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 32 ust. 1 ustawy z 1998r. o emeryturach i rentach z FUS), jeżeli pracownik w ustawowym terminie zgłosił swój powrót do tego zatrudnienia.

Bezspornym w niniejszej sprawie było, że bezpośrednio przed podjęciem zasadniczej służby wojskowej, odwołujący wykonywał jako pracownik kolei pracę w szczególnych warunkach. Organ rentowy uznał odwołującemu za pracę w szczególnych warunkach okresy

zatrudnienia w (...) od 1 lipca 1968 r. do 20 kwietnia 1971 r. i od 2 maja 1974 r. do 31 maja 1978 r.. Niekwestionowany był także termin powrotu odwołującego do pracy po zakończeniu służby wojskowej.

Mając na uwadze powyższe, zdaniem Sądu należy zaliczyć odwołującemu okres odbycia zasadniczej służby wojskowej od 21 kwietnia 1971r. do 10 kwietnia 1974r., jako zatrudnienia w szczególnych warunkach. Tym samym spełnia on wszystkie warunki, od których uzależnione jest prawo do emerytury, przy obniżonym wieku, wymienione w powołanych wyżej przepisach.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał odwołującemu prawo do emerytury od dnia 1 października 2011r., tj. od następnego dnia po rozwiązaniu stosunku pracy.

Apelację od wyroku wywiódł pozwany. Skarżący zarzucił wyrokowi naruszenie prawa materialnego art. 32 i 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przez błędną ich wykładnię i niewłaściwe zastosowanie.

Wskazując na powyższe pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania.

Wnioskodawca domagał się oddalenia apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zawiera uzasadnionych podstaw i stąd podlega oddaleniu.

Postawienie przez pozwanego w apelacji li tylko zarzutu naruszenia prawa materialnego oznacza, że pozwany nie kwestionuje ustaleń faktycznych Sądu I instancji, jak i dokonanej przez ten Sąd oceny dowodów w oparciu o normę art. 233 § 1 kpc.

Pozwała to Sądowi Apelacyjnemu przyjąć za własne ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego bez potrzeby ich szczegółowego przytaczania.

Istota sporu sprowadza się do kwalifikacji prawnej okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej w okresie od 21.04.1971r. do 10.04.1974r. do której został powołany wnioskodawca w czasie trwania zatrudnienia w szczególnych warunkach i do którego powrócił po zakończeniu służby.

Zasadniczo przerwę w wykonywaniu zatrudnienia w ramach stosunku pracy wywołaną odbywaniem zasadniczej służby wojskowej uznaje się za zawieszenie realizacji nadal trwającego stosunku pracy z powodu odbywania zasadniczej służby wojskowej, co prowadzi do zawieszenia świadczenia pracowniczego.

Równocześnie na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych okresy czynnej służby wojskowej lub okresy równorzędne są zawsze okresami składkowymi, co oznacza, że okres ten jest okresem ubezpieczeń dla każdego ubezpieczonego, który odbył taką służbę.

W świetle art. 108 ust. 1 obowiązującej od 29.11.1967r. ustawy z dnia 21.11.1967r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej w brzmieniu obowiązującym do 31.12.1974r. okres odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej wlicza się pracownikowi do okresu zatrudnienia, jeżeli po odbyciu tej służby podjął zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby.

Stąd też należy wywieść wniosek, że okres zasadniczej służby wojskowej jest okresem zatrudnienia na takich samych warunkach, jak przed powołaniem do służby. Jeżeli było to zatrudnienie w warunkach szczególnych – jak w rozpoznawanej sprawie – to również okres służby wojskowej uważany był za takie samo zatrudnienie pod warunkiem podjęcia ponownie pracy na tym stanowisku po zwolnieniu ze służby w okresie wskazanym w obowiązujących wówczas przepisach (art. 108 ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 22.11.1968r. w sprawie szczegółowych uprawnień żołnierzy i ich rodzin).

Sąd Apelacyjny więc w tym składzie podziela obecnie ugruntowany pogląd Sądu Najwyższego, że okres zasadniczej służby wojskowej odbytej w czasie trwania stosunku pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zalicza się do stażu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku (art. 184 w zw. z art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS), jeżeli pracownik w ustawowym terminie zgłosił swój powrót do pracy (tak SN w wyroku z 6.04.2006r. III.UK.5/06 OSNP 2007/7-8/108 i wyrok z 25.02.2010r. II.UK.219/04 LEX nr 690248).

W niekwestionowanym przez pozwanego stanie faktycznym oznacza to, że zasadnie Sąd I instancji zaliczył wnioskodawcy okres odbywania zasadniczej służby wojskowej od 21.04.1971r. do 10.04.1974r., jako zatrudnienie w szczególnych warunkach.

Oznacza to jednocześnie, że spełnił on wszystkie warunki (w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach do 1.01.1999r., od których uzależnione jest prawo do emerytury w obniżonym wieku wymienione w art. 184 w zw. z art. 32 ustawy emerytalno-rentowej.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny oddalił apelację na podstawie art. 385kpk orzekając, jak w sentencji wyroku.

SSA Ewa Cyran SSA Marek Borkiewicz SSA Hanna Hańczewska-Pawłowska